

19 Octombrie 1943

N O T A

cu referire la convorbirea avută cu domnul O.T. Obertruppführer Orendi.

Domnul Dr. N. Dingold, președintele Centralei Evreilor din România, a primit aseară pe dl. O.T. Obertruppführer Orendi, care i-a predat alăturata scrisoare, datată 14 Octombrie 1943, pe care o adresează Centralei, O.T. Einsatzgruppe Russland-Süd, Sonder-einsatz Zsolnig.

La această întrvedere a asistat și subsemnatul.

Adresa însoțește o scrisoare semnată de dl. M. Kacza, șeful evreu al lagărului Ververovka, de alți 8 evrei din lagăr (unii din ei cunoscuți aici) și de d-nii Doctor Martin Ochs și Dr. B. Segall, medici din țară, concentrați temporar de Marele Stat Major la acest lagăr.

Se cere îmbrăcăminte și încălțăminte, veselă, medicamente și apă de cusut și lână de cârpit pentru 1500 de bărbați, în majoritate goi. Se accentuează că vremea rece a început și că iarna este în cea regiune extrem de riguroasă.

În adresă primită se specifică că O.T. Einsatzgruppe Russland Süd este gata să preia de la noi efectele și obiectele ce le vom da și să le transporte la Nicolaev, unde le vor preda conducătorilor evrei ai lagărului, spre distribuire, iar medicamentele le va preda celor doi medici evrei.

Domnul președinte al Centralei a pus următoarea rezoluție:

Comisiunea de Ajutorare va studia:

- 1) Dacă este vorba de deportați din țară.
- 2) Nevoile celor deportați
- 3) Posibilitatea de satisfacere a nevoilor
- 4) Transmiterea prin curier (forme etc.)
- 5) Ce va cere confirmarea pe loc și de acolo.

X X

X

Într-o primă discuțiune cu dl. O.T. Obertruppführer Orendi reiese că:

La Ververovka lucrează circa 1500 de bărbați evrei (ne spune că urmează să sori încă 750 de oameni), în cadrul lucrărilor efectuate de Organizația Todt. Ei sunt aduși de la lagărele din Transnistria, în bună parte din Bereză, iar în ceea ce privește originea ei sunt în mare majoritate din Bucovina și Besarabia.

Oamenii locuiesc în bordeie săpate în pământ, foarte călduroase în timpul iernii. Chiar zilele acestea s-a terminat o instalație de dezghețare, clădită în cărămidă și acoperită cu țiglă.

./.

- 2 -

Dl. O.T. Obertruppführer Orendi ne-a mai comunicat că hrană caldă se dă omenilor de 2 ori pe zi: dimineața și seara, câte 1 litru de supă preparată din: cartofi, varză, ceapă, ulei și îngroșată cu făină de mei. De două ori pe săptămână se adaugă și carne de cal. La prânz oamenii mănâncă numai pâine.

Acest regim se aplică din cauză că șantierul de lucru este departe de cantonament.

Conducerea este mulțumită de felul în care evreii lucrează, iar acelor cari se disting li se dau suplimente de hrană. În această categorie sunt astăzi circa 750 de oameni.

În lagăr se află și meseriași de toate categoriile, cari, dacă ar avea material, ar putea lucra și aduce multe foloase celor din lagăr.

Față de rezoluția domnului președinte, după informațiunile noastre, opiniez:

- 1) Este vorba, în mare majoritate, de deportați din țară.
- 2) Nevoile lor sunt într'adevăr mari și pentru ca să poată lucra, le trebuie lingerie, haine, încălțăminte și medicamente.
- 3) În ceea ce privește posibilitățile noastre de satisfacere a acestor nevoi, ele sunt pentru moment destul de reduse. Dacă am aplica coeficientul de ajutorare obișnuit, față de numărul celor în nevoie, s'ar putea da numai un număr redus de efecte.

Față de nevoile, cu deosebire prezente dela Ververovka, propun să se trimită:

- 400 cămăși
- 400 indispensabile
- 600 pere. ciorăși
- 100 costume
- 50 scurte
- 300 perechi încălțăminte.

Însemenea putem trimite și cum medicamentele cerute, puțină veselă și apă caldă.

În ceea ce privește hainele, acesta este maximum care poate fi trimis acum.

Față de nevoile arătate, urmează însă să se facă toate eforturile pentru ca până în 2 săptămâni să se poată completa un nou transport, în special cu îmbrăcăminte și încălțăminte.

4) Dl. O.T. Obertruppführer Orendi ne va aduce astăzi rezultatul în ceea ce privește posibilitățile de transport și despre formalitățile care urmează să se facă.

Fred Șaraga